

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1077/2023
27.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Илија Жарковић, адвокат из ..., против туженог Институт за кардиоваскуларне болести Војводине из Сремске Каменице, чији је пуномоћник Никола Стеванић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5133/22 од 20.12.2022. године, у седници одржаној 27.02.2024. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5133/22 од 20.12.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2347/2021 од 20.09.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиље усвоји. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 25.07.2019. године исплати 37.678,75 динара са затезном каматом обрачунатом на наведени износ до 08.03.2022. године у износу од 11.997,96 динара, као и законску затезну камату на износ главнице од 37.678,75 динара почев од 09.03.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 25.07.2019. године исплати 29.813,61 динар са затезном каматом обрачунатом на наведени износ до 08.03.2022. године у износу од 9.024,37 динара и законском затезном каматом на износ главнице од 29.813,61 динар почев од 09.03.2022. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 90.000,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате. Ставом петим изреке, тужиља је ослобођена плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 5133/22 од 20.12.2022. године, жалба тужене је усвојена, па је првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев тужиље за накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за

коришћење годишњег одмора за утужени период са припадајућом законском затезном каматом и обрачунатом законском затезном каматом и одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка са затезном каматом, а тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 27.200,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиље се не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код туженог у Одсеку за ... са коефицијентом за обрачун плате од 6,83. У утуженом периоду тужена је тужиљи обрачунавала плату множењем коефицијента радног места и прописане основице, након чега је тако обрачуната плата са увећањем и накнадама, упоређивана са минималном зарадом и по потреби допуњавана до износа минималне зараде. У обрачунским листама за исплату плате тужиљи, у утуженом периоду, тужена није исказала накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке, утврђен је обрачун регреса и исхране у току рада за утужени период у три варијанте.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље усвојио и обавезао тужену да тужиљи исплати накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за утужени период (у варијанти обрачуна спрам најповољнијег критеријума из тренутно важећих ПКУ) оцењујући да у минималној заради која је тужиљи, у утуженом периоду, исплаћивана, није садржана накнада трошкова који су предмет овог спора.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље одбио, применом одредбе члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05 са изменама и допунама), у вези одредбе члана 2. став 2. истог закона и одредбе члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Сл. гласник РС“, бр.34/01...21/16), налазећи да су примања по основу зараде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту, као једном од елемента плате.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Закон о раду, у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа, осим примања из члана 14, 42. став 3. тачке 4. и 5. члана 118. став 1. тачка 1-4, члана 119, члана 120. тачка 1. и 158. тог закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду

трошкова у складу са Општим актом и Уговором о раду, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Закон о платама у државним органима и јавним службама, прописао је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плате утврђује Влада, осим за Председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника Републике и Народне скупштине РС. На основу одредбе члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а на основу члана 2. истог члана закона, коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), у одредби члана 90. одређује елементе за утврђивање плате, тако што се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2); основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

На основу одредбе члана 91. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), одређени су елементи за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плате и дела плате по основу радног учинка у складу са законом (став 2); основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, које је Влада РС донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из Буџета РС, АП и јединица локалне самоуправе. На основу одредбе члана 2. став 1. тачка 13. те Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених из члана 1. ове Уредбе које се примењује и на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужилца је запослена у здравственој установи па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнаде и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права из обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним

органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, као и да Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.106/18), као ни ПКУ за здравствене установе чији је оснивач РС, АП и јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС“, бр.96/19 и 58/19), нити претходно важећем ПКУ из 2010. године. Пошто је накнада тужиљи трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, следи да јој не припада право на исплату која је предмет овог спора, без обзира на то што је тужиљи плата исплаћивана у висини минималне зараде.

На основу Закључка усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 05.07.2022. године, запослени коме се плата исплаћује у висини вредности минималне зараде у јавним службама, као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада применом коефицијента за обрачун и исплату плата, у коме је садржан додатак на име тих накнада и саставни део коефицијента за сваког запосленог. Из тих разлога, наводима ревизије тужиле се неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни суд је донео одлуку као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Тужилца није успела у спору па нема право на накнаду тражених трошкова ревизијског поступка, сагласно чл. 153. ст. 1 ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**